

Paluu politiikkaan

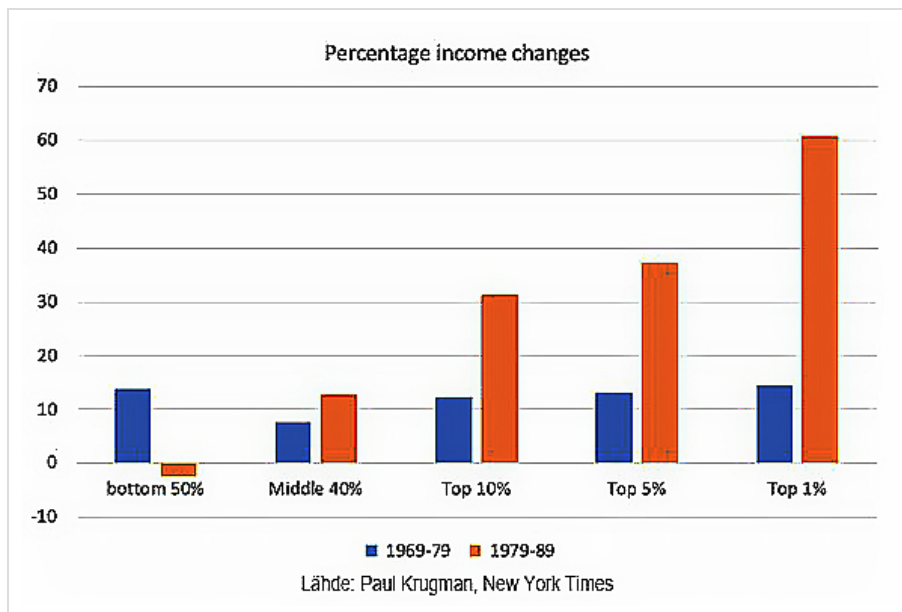
Yhteiskunta ei muodostu yksilöistä.

Eriarvoiset voimavarat

Julkaistu **28.1.2021**

Eriarvoisuuden syitä olivat siis erilaiset elinolot, erilainen kohtelu ja erilaiset voimavarat. Niistä hitaimmin muuttuva on voimavarat. Ne ovat usein myös erilaisten elinolojen ja erilaisen kohtelun taustalla. Varallisuuden ja omaisuuden erot periytyvät ja tuovat mukanaan erilaisia elinoloja. Monissa teollistuneissa hyvinvointivaltioissa on pystytty tasoittamaan elinoloja ja hävittämään köyhyyttä. Jopa maiden sisäisiä tuloeroja on välillä onnistuttu tasoittamaan. Mutta varallisuuserot ovat viime vuosikymmeninä kasvaneet, etenkin globaalisti katsotuna. Suurten kansainvälisten yhtiöiden varallisuus on suurempaa kuin kokonaisten valtioiden.

Samalla henkilöiden väliset tuloerot ovat kasvaneet. Vaikka teollisuusmaissa monien työssäkäyvien tulot kasvoivat vielä 1970-luvulla, niin 1980-luvulla eniten tienaaavien etumatka kasvoi räjähdysmäisesti. Yhdysvalloissa tämä kehityskulku oli erityisen selvä. Vähiten tienavaan puoliskon tulot vain laskivat, mutta eniten tienannut 10 prosenttia kasvatti tulojaan kolmanneksella. Se kuuluisa parhaiten tienannut yksi prosentti kasvatti tulojaan 60 prosenttia. Kun USA:n valtapuolueet eivät pysty irrottautumaan huipputuloisten intresseistä, poliittisen järjestelmän on hankala esiintyä koko kansan tahtoa edustavana demokratiana.

Varallisuus ei ole pysyvää. Esimerkiksi Itä-Euroopan sosialististen omistuksen romahtaminen on merkinnyt valtionyhtiöiden rikkauksien siirtymistä uusille omistajille. Globaalisti kaikkein rikkaimpia eivät ole enää raaka-aineiden ja energian omistajat vaan globaalit informaatiojättiläiset. Omaisuksien keskittyminen jäykistää taloutta ja estää kilpailua. Vaikka jättiläiset voivat olla tehottomia, valtiot eivät uskalla päästää niitä romahtamaan. Tosin viime vuosina liberaalin kapitalismin kritiikki on kärjistynyt, eikä kukaan usko että kapitalismi tulee palaamaan pandemian kokemusten jälkeen entiselleen.

Myös vaurauden muodot ovat muuttuneet. On muodostunut uudenlaisia voimavaroja. Osaaminen, tiedot ja taidot, jopa perityt luonteenpiirteet sekä sosiaaliset suhteet ovat resursseja, jos niitä käytetään oikein. Niiden kohdalla puhutaan kulttuurisesta, symbolisesta ja sosiaalisesta pääomasta. Jos tulet vanhasta kulttuurisuvusta, voi olla itsestään selvää, että menestyt jollakin alalla, lääkärinä, virkamiehenä, yritysjohtajana tai vaikka populistipuolueen johtajana. Kouluissa ja yliopistoissa muodostuneet ystävyysuhteet ovat monille ratkaisevia ja vievät uralla eteenpäin. Kun haet uutta työpaikkaa, tärkein välttisi voitkin ollakin ystäväsi, siis se, kenelle voit soittaa tai lähettää sähköpostia.

Voimavarojen kasautumisella on erityinen merkitys politiikassa. Vaurauden avulla saadaan vaikutusvaltaa, ja sillä voidaan vaikuttaa pelisääntöihin. Sillä voidaan palkata ammattilaisia ja asiantuntijoita, jotka tietävät miten asioita viedään eteenpäin. Sillä voidaan myös vaikuttaa siihen, mitkä asiat näyttävät tärkeiltä julkisuudessa ja mihin kysymyksiin pitää käyttää yhteisiä voimavaroja. Sillä voidaan edistää oman elämäntavan kannalta tärkeitä asioita ja tukea niitä ajavia ihmisiä.

Kun eriarvoisuuden lähteet tunnustetaan, niistä voidaan puhua ja niihin voidaan yrittää vaikuttaa. Poliittisin päätösin ylläpidetty koulutus- ja kulttuuri tarjoavat osaamista ja muodostavat yhteisiä moraalikäsitteitä ja identiteettejä. Kansalaisjärjestöjen toiminta luo yhteyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia. Syrjittyjen ryhmien oikeuksia voidaan turvata. Jopa

vaurauden kasaantumista ja etuoikeuksia voidaan säädellä.

Eriarvoisuuden eri ulottuvuudet eivät ole toisistaan irrallisia. Ne vahvistavat toisiaan. Niitä ei voi myöskään vastustaa yksitellen. Kun yrittää vaikuttaa eriarvoisuuden yhteen puoleen, joutuu kohtaamaan ne kaikki.

Kategoria(t): **politiikka**. Avainsanat(t): **eriarvoisuus**, **vauraus**. Kirjoittaja: **Jukka Oksa**. Lisää **kestolinkki** [<https://paluupolitiikkaan.fi/?p=104>] kirjanmerkkeihisi.